

IV:1

Ett värdsamt tack för brevet, och för det att min enkla skrivelse blev så välvilligt antagen.

Jag har alltid önskat att det där tragiska äventyret skulle någon gång bli upptecknat för framtiden, som ett minne från forntiden. Och jag försökte förgäves 1920, och skrev då om händelsen, som 100 årsminne, och intlämnade till Smål. pos. Redaktion, och 1921. lämnade jag poemet, men inläst av det kom i tidningen. Det är därför med god tillfredsställelse och stor tacksamhet jag nu vet att händelsen blir bevarad för eftervärlden.

Tidnings uppsatsen är nu tyvärr för mig bortkommen, men jag uppfyllade det så, att de övriga frågorna kunde jag icke så tydligt besvara. Men vad som i brevet frågas efter vill jag meddela. Att en lyftsten fanns i Odenstunda för 50 år sedan, men den står nu icke att finna. Men en Sigfridskälla finns, som är lagd av stora stenhäller såväl botten som sidor, där St. Sigfrid skulle ha förrättat dop. Men det är väl, vill jag förmoda, en förut välkänd sak, som kanske är överflödigt för mig att omnämna.

Om något s.k. Mäjnträ har varit rest i Lia Nöbbeléd vet jag icke något att omtala. Men en lyftsten finns där som snart kan fira sitt 100 års minne på platsen för sin användning. Och om det intresserar vill jag

Den Eric Elggård

Willforsa den 22 Aug: 1930

berätta något om det jag hört av stenens förhistoria. Min far Peter Persson tjänade dräng som skjutshållare på Lia Nöbbels gästgivarvärd i 3 år, 1835—1837. Och under denna tid hade väl han och en annan dräng funnit den i en grusbäck där de hämtade grus för vägbroning. Stenen är äggformig och slätt, varför den är svår att behålla tag på vad den väger vet jag ej. Men den är en kraftig manslyft och det är ej alla som rubbar den från marken. Under forntidens skjutförhållanden före jernvägarnas tillkomst var ofta folksamling på Lia Nöbbels och starka drycker tillhandahålls på platsen. Min far fick då vid ett tillfälle bevittna huru en, Johannis Rask, kunde med lätthet hantera denna sten. Genom uppsats med andra om ett vist mått brännvin, tog han stenen och bar in den och lade den på krogdisken. Och med detta hade väl Rask fullgjort avtalet för uppsatsen och ville nu ej vidare befatta sig med densamma. Och nu blev det ett bryderi. En annan ville då försöka bära ut stenen men gästgivaren ställde sig strängt hindrande emot, och ythrade. Då tappar du den och slår sönder golvet och jag vill inte ha golvet sönderslagit för edra påhitt. Det måste nu bli nya avtal med Johannis Rask att bära ut den igen. Och då han nu kom ut på förstubron, kastade han stenen ett gott stycke framför sig. Och då marken lutar betydligt, rullade stenen iväg över hela gårdsplanen och tvärs över landsvägen tills den stannade vid gärdesgården nedanför vägkantern.

Förr i tiden då beväringen av Kinvalds kompani var samlad för att marschera till Kronobergs hed hade de sin väg förbi Lia Nöbbels där de brukade få rast. Och då kunde även stenen komma till användning. Sen några omkring 1850. Skulle en beväring från Urs-

3. kull ha tagit stenen på vägkanten och kastat den över
gårdesgården bredvid. En annan beväring Samuel
Svensson Östantorp Wederlöf, hade då hoppat över efter
stenen och kastade ^{den} tillbaka upp på landsvägen. Men
detta kraftprov var större då Svensson fick stå på en
mycket lägre plan, samt lyfta stenen mycket högre för
att skicka den tillbaka.

Men stenen bär även sorgliga minnen med sig för
den som vet om dem. En Söndagseftermiddag på våren
1873 var en del ungdom samlad på Lila Nöbbele gård
stenen användes och det fanns de som lyfte den. Och en
skräddare i 20 årsåldern Sven Magnus Jonasson från
Willtofta Långaryd brötlades även med stenen och
lyfte den. Men det behövde honom icke väl, efteråt
började han spotta blod, och fick sedan intaga sängen.
Och om ett par veckor var han ett lik. En äder hade sprun-
git. Och orsaken ville han icke bekymra sina gamla
fattiga föräldrar med att veta. Men en svår förlust
drabbade dem då han var deras säkraste stöd. Och
en ganska skicklig yrkesman i sitt hantverk. Det är
inte alla som har vunnit pris med att försöka sina
krafter på dylika leksaker.

Om Loke har jag ingenting hört som jag kan
meddela. Men väl om Oden. I min barndom hörde
jag en historia, att en man skulle ha sett Oden jaga
ett troll som for iväg i luften, och Oden ridande
efter. om några hundar varit med mins jag ej. Men
längre bort hördes ett skott. Om en stund kom Oden
ridande tillbaka samma väg. Och då hade han trollet
fastbundet bak på hästryggen. Och i förbifarten

47

En liknande berättelse men ej densamma ty händelsen är av sednare dato. Ty mannen som såg det lever än. En bekant kvinna har berättat att hennes far i sina yngre år då han stod på sin loge en morgon och tröskade säd. fick höra ett starkt hundskall. Och då han öppnade logdörren för att få veta vad som var afärde. fick han se i luften, en trollkärning ivrigt springande, och ett parti hundar efter. Så kom en man ridande på en häst. Och borta vid skogsranden hördes ett skott. Men om han såg något mer, hade hon ej klart.

Det kanske går att få mera klart av honom själf. Han är 91 år gammal, och om han ej kan skriva själf, så har han en mäg där, som kanske anteckna vad han har att berätta

adress. Peter Magnusson
Norraby Norregård
Rottne

Där på trakten fans våll troll fordom. Så berättas om en ung man som stämt möte med en flicka. Och han träffade en som han ej kunde förstå annat än att det var hans käresta. De satte sig att språka enstund så fick han se att hon var urholkad i ryggen och såg ut som en låda. Men vid denna upptäckt for trolltet ifrån honom med ett stort skratt. Men mannen blev sjuk och fick ligga till sängs i flera veckor.

En kvinna hade fått ett litet barn bortbytt och fått en annan ful unge i stället. En erfaren person rådde dem att elda bakugnen varm och laga det främmande barnet på brödspaden, och låtsa vilja kasta det in i ugnen. Men då kom trolltet in och lämnade det stulna barnet tillbaka, och ryckte åt sig från brödspaden sitt egna barn, och gav sig så iväg. Den sålunda återstälde levde sedan till dess han blev gammal gubbe och hade då varit 30 år sedan